

Motion till riksdagen 2005/06:So637

av Mikael Oscarsson (kd)

Alkoholskatterna

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att omförhandla införselreglerna med EU.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att pröva införselkvoterna mot EG-rättens folkhälsoparagraf.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om inrättandet av langningspoliser.²
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om hårdare straff och upptäcktsrisk.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att fastställa en nationell strategi mot den ökande alkoholkonsumtionen.

¹ Yrkande 1 hänvisat till SkU.

² Yrkande 3 hänvisat till JuU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Det finns över 200 000 barn i Sverige som har minst en alkoholiserad förälder. Av dessa finns 6 700 i Uppsala län. I var femte svensk sjukhussäng ligger en person med alkoholskador. Mellan 5 000 och 7 000 personer dör varje år på grund av sjukdomar eller skador som har samband med alkoholen, ett drickande som kostar vårt samhälle 160 miljarder kronor per år. För Uppsala län betyder det att den totala kostnaden för alkoholkonsumtionen beräknas till ca 5 miljarder kronor.

Vad bör göras? Ja, inte det som regeringen föreslagit med en skattesänkning på sprit med 40 procent. Man släcker inte elden genom att hålla bensen på den. Sänkt spritskatt kommer att innebära en konsumtionsökning. Det kommer i sin tur att leda till fler ungdomsfyllor, ökat rattfylleri, fler barn som växer upp med missbrukande föräldrar och till att fler kvinnor blir misshandlade. Det var precis vad som hände i Finland när man där sänkte skatten på alkohol.

Alltför ofta framställs i debatten en skattesänkning som enda lösningen på de aktuella alkoholproblemen. Vad behöver göras istället?

Omförhandla införselreglerna med EU

De riktlinjer som infördes den 1 januari 2004 för införselkvoter kan omförhandlas med EU. Eftersom de så nyss införts och så snabbt skapat oönskade effekter är det sannolikt politiskt gynnsamt att ifrågasätta riktlinjerna nu. Kanske är det lättare än många tycks tro att vinna politiskt gehör för den svenska situationen. Avsikten med de orimliga införselkvoterna var inte att öka alkoholproblemen och brottsligheten i Sverige, något som sannolikt både andra länders ministrar och EG-kommissionen förstår.

Enligt artikel 30 i EU:s grundfördrag kan en medlemsstat införa ”restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors eller djurs hälsa och liv”. EG-domstolen har även slagit fast att ”syftet att skydda människors hälsa från alkoholens skadeverkningar otvivelaktigt är ett av de syften som kan göra ett undantag från artikel 30 [nuvarande artikel 28] befogat”. Således är det fullt möjligt att begränsa införseln av alkohol.

Genom att vägra tillämpa de orimliga införselkvoterna kan en alternativ införselkvot prövas rättsligt. Och vi torde ha stora chanser att vinna en rättsprocess, med hänvisning till artikel 30 i EU:s grundfördrag. Man kan tänka sig diplomatiska särlösningar med undantag eller den mer djärva vägen att ändra de generella reglerna inom EU. Ett huvudargument för det senare är att det inte finns något känt skäl till varför riktlinjerna ligger på den nuvarande nivå.

Pröva införselkvoterna mot EG-rättens folkhälsoparagraf

Genom att vägra tillämpa de orimliga införselkvoterna kan en alternativ införselkvot prövas rättsligt. Med tanke på det problematiska läget blir i alla fall inte situationen värre om EG-rätten inte skulle låta folkhälsoperspektivet väga tyngst.

Langningspoliser

Inför speciella ”langningspoliser” eller myndighetspersoner med befogenhet att bedriva spaning och anmäla individer som vidare säljer legalt införd alkohol.

Hårdare straff och upptäcktsrisk

Höj straffen för langning och öka upptäcktsrisken vid alla typer av alkoholbrottlighet. Ge polisen och tullen mer resurser om det är det som krävs för att upprätthålla den nu gällande lagstiftningen. Olika myndigheter kan också samarbeta bättre. I Malmö lyckades man halvera antalet svartklubbar där illegal alkohol såldes genom förbättrad samverkan.

Alkoholen är en tickande bomb i det svenska samhället. Enligt en rapport som TCO presenterade sommaren 2003 finns det en rad oroande effekter av en allt högre alkoholkonsumtion. 1998 var kostnaderna för produktionsbortfall, vård, egendomsskador och förebyggande åtgärder runt 117 miljarder kronor per år i dagens penningvärde. Beräkningarna visar att kostnaderna snart är uppe i 150 miljarder kronor per år.

Stockholm den 22 september 2005

Mikael Oscarsson (kd)